

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในงาน ของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก

จุติมา พลายชุม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2549

ISBN 974-502-816-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จุติมา พลายชุม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....สม งามเรืองพันธุ์.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธุ์)

.....วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

.....อารีรัตน์ จำอยู่.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ จำอยู่)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....สม งามเรืองพันธุ์.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธุ์)

.....วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

.....อารีรัตน์ จำอยู่.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ จำอยู่)

.....รัชณี สรรเสริญ.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

.....ฉัตรพงษ์ ถิรมนัส.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรพงษ์ ถิรมนัส)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาลของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....สม งามเรืองพันธุ์.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่...20...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วย
แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธุ์
ประธานการสอบปากเปล่าและประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ ขำอยู่ กรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษา
ค้นคว้า ความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนี สรรเสริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กิตพงษ์ ภิรมนัส คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้
ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม กราบขอขอบพระคุณ
ผู้อำนวยการและฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่อำนวยความสะดวกและ
อนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนพยาบาลผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ทุก ๆ
ท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบพระคุณฝ่ายทรัพยากรบุคคลและแผนกการศึกษา
ต่อเนื่องของแต่ละโรงพยาบาล ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล ให้ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และเพื่อน ๆ เป็นอย่างสูงที่ได้สนับสนุนและส่งเสริมใน
เรื่องการศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัย มีความพยายามในการทำวิทยานิพนธ์และสำเร็จ
การศึกษาในที่สุด

จุติมา พลายชุม

47921735: สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์/ ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ/ โรงพยาบาล

เอกชนภาคตะวันออก

จุติมา พลายชุม: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก (FACTORS RELATED TO JOB SATISFACTION OF

REGISTER NURSE IN THE PRIVATE OF HOSPITAL IN EASTERN REGION) อาจารย์

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: เรณา พงษ์เรืองพันธุ์, Ph.D., วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, กศ.ด. 128 หน้า.

ปี พ.ศ. 2549 ISBN 974-502-816-9

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย ระดับ
ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออกรวมทั้งศึกษา
ปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาค
ตะวันออกและข้อมูลเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์ในการบรรยายความพึงพอใจในการทำงานของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก การดำเนินงานวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่มีอายุงาน
ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร ปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายบริการผู้ป่วยนอกและ
ฝ่ายบริการผู้ป่วยใน ในโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก จำนวน 215 คนเครื่องมือที่ใช้เป็น
แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออกอยู่ใน
ระดับปานกลาง
 2. ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก อยู่ใน
ระดับมาก
 3. ภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยและอายุของพยาบาลวิชาชีพ สามารถพยากรณ์
ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออกได้ แต่ รายได้ ไม่
สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออกได้
- ขั้นตอนที่ 2 ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์ พยาบาลวิชาชีพกลุ่มเดียวกันกับ

การวิจัยในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 10 คน โดยใช้แนวคำถาม พัฒนาจาก แนวคิดทฤษฎี เดียวกับที่ใช้
ในขั้นตอนที่ 1 แล้วนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ พบว่า ด้านปัจจัยจูงใจ พยาบาลส่วนใหญ่มีความ
ภูมิใจ พึงพอใจในต้ววิชาชีพ รายได้ซึ่ง ในขั้นตอนที่ 1 ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในงานแต่
กลับเป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก
และการได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้บริหาร จะเป็นตัวป้องกันความไม่พึงพอใจในงานได้เป็น
อย่างดี

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

47921735: MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S. (NURSING
ADMINISTRATION)

KEYWORDS: FACTOR RELATED/ JOB SATISFACTION/ PRIVATE HOSPITAL

JUTIMA PLAICHUM: FACTORS RELATED TO JOB SATISFACTION OF
REGISTERED NURSES IN THE PRIVATE OF HOSPITAL OF THE EASTERN REGION.

THESIS ADVISORS: RANA PONGRUENGPHANT., Ph.D., WICHITPORN

LAUSUWANAGOON, Ed.D. 128 P. 2006. ISBN 974-502-816-9

The objective of this study was to study the leadership level of head nurse and job satisfaction level of nursing personnel in the private hospital in eastern region. Predictor of registered nurse job satisfaction was also the purpose. The description of job description in term of qualitative data in job satisfaction was included. This research was divided into two stages:

Stage I; descriptive research; The sample consisted of 215 registered nurses from private hospitals in eastern region. The instrument implemented in collecting the data was five-level rating scale questionnaire. Percentage, mean score, standard deviation and the stepwise multiple regression analysis were used in analyzing the data.

The summary of the findings were as follows:

1. The leadership of the head nurses as perceived by registered nurses was rated at the medium level.
2. Job satisfaction of the registered nurse from the private hospitals in eastern region was rated at the high level.
3. The leadership of head nurses and the age of registered nurses could predict the job satisfaction of registered nurse

Stage II; qualitative data were collected by interviewing 10 clients. The question was developed based on leadership and motivation theory.

The findings were as follows:

Most of the participants satisfied with their job in come which could not predict job satisfaction in the stage 1 of the research was the motive factor for the participants. Closed supervisors would prevent dissatisfaction of the employees.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ลักษณะทั่วไป โครงสร้างการบริหารและสภาพปัจจุบัน ของ โรงพยาบาลเอกชน	
ภาคตะวันออก	11
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ	14
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในงาน	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากร	39
กลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพ.....	48
การพิทักษ์สิทธิ์.....	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (ส่วนที่ 1).....	51
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (ส่วนที่ 2).....	69
สรุปสาระสำคัญและการตีความ ข้อมูล.....	73
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	80
สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	82
อภิปรายผลการวิจัย.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	89
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	91
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก.....	101
ภาคผนวก ข.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ตะวันออก	41
2	จำนวนและร้อยละ ด้านระดับการศึกษาและแผนกที่ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก ($n=215$)	52
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยด้านอายุ ประสบการณ์ในการทำงานและรายได้ของพยาบาล วิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก ($n=215$)	53
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยรวมและระดับความพึงพอใจโดยรวมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาค ตะวันออก ($n=215$)	54
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในงานของ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก จำแนกเป็นรายด้าน ($n=215$)	55
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในงานของ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก จำแนกเป็นรายข้อ ($n=215$)	55
7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก จำแนกเป็นรายข้อ ($n=215$)	60
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการ ถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญ ของสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของพยาบาล วิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก	68
9	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	10
2 แสดง การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ.....	42
3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาล เอกชนภาคตะวันออก และความคิดเห็นต่อการทำงานในโรงพยาบาลเอกชนภาค ตะวันออกด้านรายได้.....	74
4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและการศึกษา วิจัยเชิงคุณภาพและทฤษฎีการจูงใจของเฮอริชเบอร์กเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชนภาคตะวันออก.....	76